Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деноз • ШИНАРА, 26 декабрь, 1978 шу. • № 154 (5974). • Мах 2 кепиг.

Кхоана Грозне болх бе йолалу XVI Нохч-ГIалгIай областной партийни конференци

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАМ—ТОЛАМИЙ ЛАРД

ВСТРЕЧНИ ПЛАН

КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенеша, новкъоста Л. И. Брежнева ду Пленуме дьаха къмаьло берригача советски наьха а санна хьинар айдаь иттлагIа пятилетка ханал хьалха кхоачашъе дог ураоттадир тха.

Шурий промышленноста Нохч-ГIалгIай объединене предприятеий коллективаша уьх пятилетка дIадахача шерашка встречни планий тоьал опыт боаьлий. ХIаьлта тIадоаГIача шера а тIаийнай из саннаяр. Из план оттаеча хана хьалха дагалаш хиннаучуна нийсдичя, туьрдьалар продукци арахецаре маьхьалъяккхаре пятилетка диьлагIча шера 420 эзар сома дукхагIа хилийта йиш хилар, ду дьакъе 50 тонн налха, 95 тонн нахча, 550 тонн чакхъьккханза йолча шурий продукци а йолаш.

Пятилетка диъ шера план дерригача технико-экономически хьокхамашта 1979 шера 25 октябре кхоачашъе лерхI. Цул совгIа мах беча организацийна 3,5 миллион сома продукции дIайоьхийтаргьа.

ТIаийцача встречни планагIа къаьстта теркам тIаболхийт производиста эффективности балха дикалл лакхьяра. 1979 шера республике эттара хьалха Грозне хьаьв нахча паччахьалкхен дикала Знак хьожийта дIайоьхийтаргьа, хIаьта дикала Знак йолаш миллион сом гаргача ахчан продукци маьхьалйоаьх кхаргьа ерриг я.

Иштта встречни планагIа лаьрхIад кхомбаран хьурматдарах тIехьа тIоаГIаргIа вьоьсам лоаттабс. Цун чотах тIадоаГIача шера 60 тонн бедал, 45 тонн ненаовни доаГIаг, 118 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое лаьрхIад оаха.

Уж декхарашъ кхоачашдар духьа объединене коллективо керттера теркам тIаухийт лоьрхIамегIа долча деллашта.

Масала, расфасовочни йоьла продукци арахецар хIанзарга боарамца нийсдичя 12 процент лакх а луш, ерриг ча производиста-ахьнера кхоачаргда.

ХIанз пятилетка ираздаьлаш карарехьеп я. Из болх нийс бетта лаьрхIа ба. Цьхьабакъда, ханал хьалха чакхбаккха лерхI оаха из. ХIанз производиста чакхйоахъан я болх бен йолча йиъаьлаш арахецда продукци тIадоаГIача шера 7 процентга кхачалца дукхагIа хилийтара тIаергаьн мероприятеш. Цу мероприятеашца цьхьана туьрьергьа арахецаьча продукце ассортимент. Встречни планагIа иштта лаьрхIад мистача шурий «Мацоиа», «Коломенскай» яха напитташ де.

Продукци дикагIа хилийтар а доагIа цу планн юкъе. 1979 шера дикала Знак йолаш арахецаргда 200 тонн налхен 150 тонн нахчен. Объединене балха духьхьашка йоьхьаьлаерлаь продукце дикала управленин эра комплексин система (КСУКП) «Электрон» яхача Львовски объединене предприятей опытагIа. ХIара квартале дикала хьажаьрашкъ-конкурсаш чакхйоахъарга, кхомбаран эффективностен торонаш лахара итогаш ергьа.

Встречни план лаьрхIа гIулаьн да. Цун толам кердача фондех, эттара хьалха, предприяте чурча торонех тийна ба.

Из кхета а деш оаха хIанзле чакхйоах, производство вIашIехьъяккхаран цун управлени яраш, бедалах, материалех, электроэнергех кхомбеш пайда эцаран тIаергаьл мероприятеш. Иштта, производиста техникечи боарам дакхбарах кходе торо хургьа 70 эзар сом.

Керттера торо къаьстама овсарле лакхъар я. ХIаьта кхъьхьегама овсарле лакхъалар производственни процессашта механизацийн автоматизацийн эра, хьалхалатта технологи юкъеьхьара, иштта кхьйола мероприятеш чакхъяхара чотах хьаъургда. ХIаьта цу дерригне а чотах 10-ел кIезнигаГIа воацаш болхло муьхьавккхеч чакхйоахъа шурий ресурсаш цхьа эзар тонн цахкхет лерхI.

Тха производстви ший башхалонаш йолаш я. Балха тохам дуккхача даьхьс ъьайбаш лелдерашцара тха гIулакхцан тоаьлаларах тийна а ба. ХIаьта встречни планаш шурийна заготовка яр дикагIа кIаштIехьъдаккха лаьрхIад.

Встречни планаш уьттаргьи тIаъцарн тхо долча халонаш йоацаш, шаьрра дIадоа аьча нийса хургьаьдацер. ХIанз а кIезнIга дац хьоахъаьчаш ца деш дисарашца. Керттердар да объединене берригча а болхлой из бIаргагуьш кхоачамбоацаьрашца сихагIа дIадаха гIерташца хилар. Из бакъдеш я пятилетка диъьлагIча шера оаха тIаийца встречни планаш.

М. МАГОМАДОВ,
шурий промышленноста Нохч-ГIалгIай объединене генеральин директор.

Грозненски нагстонова заводе болхлоьна валовой продукци арахецара иттлагIча пятилетка хьалхарча кхаь шера болаш уьх шера 13 декабре кхоачашъьрах рапорт делар, хIаьта товарни продукци маьхьала яккхара кхаь шера задани ханал ах бутт хьаьдиг. 15 декабре, кхоачашъьлий. Ер вуг чакхдаьлалехьа планагIа лаьрхIечуьл совгIа ара а хийца маьхьала йоаькхгарчьа цаI-ах миллион сом мах оода тайп-тайп-гара продукци.

Дуьхьал овсарле къаьхьинга IIоц завода болхлой. Цар дуьхьа балхаш ду арахецра продукци ма-могта дикагIа хилийтара.

Уж толамаш доахача заводе цехашта кокъе ньржача социалистически яхьс хьалхарча моттиг яьккхай «В-12» яха доаьхьара витаминаш арахецаьче цеха коллективо. Цо товарни продукци арахецаре шера плян 11 декабрен укI бетта задани 19 декабрен кхоачашъьлий. Ер бутт довлелхьа шера планал совгIа цо арахецарчьа 580 эзар сом мах,йоьла продукци.

СУРТА ТIА: (ьардехьара ььтехьа) метиевоп бражка дикалгга хьожаш ба химиний Р. Райко, Т. Степанова, цеха начальника заместитель Г. Притчина.

И. ПЛИЕВА сурт.

КЕРДА ДЕКХАР ТIАИЙЦАД

«Ингушский» совхоза цIьоалагIча мехотряда механизаторашца дина кхетаду, кхаьнарча бIаьстани ахнани балхаш хаьнаьхьен динен чакхдоахийла дукхахча дакъьхьа хIанз, Iай, техника лерттIа кийчьярах тийша долга. Цудухьа лаьрхIа ледаду из гIулакх. Таханарча денга тоа а яь, кийчон мутIаре дIаоттаьий бригадера ерриг сеялкаш, культиваторашца, катокаш. Маьхьай иттг комплектах ялх бIаьстанга кийчьь баьннаьг механизаторашца. Уьх деношка тоадаь дарггдолаш да юхедиса маьхьаш, нохараш, кхьйола иннентарь.

БIаьстанта техника кийчьеча овсаре къьаьегаш да механизаторашца Алерозев Хьусен, Додов Махьмадгири, Бо-гатьрев Осман, кхьбараш. Балха нормаш 115—120 процент кхоачашъю цар. Шоаш хIанз тоаьлча техника ваьнца болх бе безаращ шоаш болга а ховш, лаьрхIа ду хьедер.

Укх Iай планагIа ахь трактор тоае еза тха оригда, царех хьаьшена капитальни ремонт а еш. Из болх а толамца дIаьхьу механизаторашца. Совхоза мастерскеашца эттара хьалхарчарца шоай тракторашца тоаьь бьаьнаьг Коттоев Адам, Уьмев Мухарбик, Цечуев Махьмадгири; мотор дIагIаоттабийна воллаш ва Коттоев Ювваз а.

Деган гIоздаларца тIаийнар оригда коллективо КПСС ЦК ноябрьски Пленума а СССР Лакхъьарча Совета сессе а соцамаш. Цар гойт Коммунистически парте, ъ вай паччахьалкхеновсетски наьха ваьхар хьалаш тоедара цахаддаш йоькхо еш хилар. Цу йоькхонна жоп а луш, керда социалистически деккхаран тIаийцад тха оригдерчь механизаторашца: кхаьшара бIаьстан балхаш чакхдахара эша ерриг ворттоаьлча техника цIьоалагIча феврале, ешта аьлча, хьалха лаьрхIа хинначул 22 де хьалха, тоаьь йиккха, цу юкъе силос йоькхка комбайнаш а йолаш.

Уж керда декхарашъ толамца кхоачашдеш кхы а хьинарчь къьхьегаш ба оригдера механизаторашца хIанз.

Хь. КОРГОЕВ,
«Ингушский» совхоза цIьоалагIча мехотряда начальник.

БIаьстанна кийчо

Ачхой - Мартановски районе хьалхарчарца хьалдаьлад Наурски района механизаторий кхайкарал «Самашинский» совхоза ремонтникашца. Оттаьлча графикагIа тоае еза — я 40 трактор, царех 4-ча квартале 12 а йолаш. Иттг трактор кийчььл механизаторашца. Иеса шиъ уьх деношца тоаьь аьрарг.ьа.

Из техника тоаеча дакъа лоацаш кхоъ тракторни бригада я. Царна юкъе шерра ньржий социалистически яхь. Масала. овсаре болх бу сварщикашца коммунистаца Магомазов Зайнди Сераждинов Баширей, кузнеца Банаев Амаза, слесаря Даргаев Эльмарзат, тогара Банаев Хьумид. вулканизаторщика Эльдерханова Лидас, кхьбараша. Дийнахьара норматш 120—130 процент кхоачашъю шарех IIарана.

Хьалхара моттиг йьккхача бригадана карара кара тела цIе вьмпели 150 сом аьчан совгIати дурда, шоллагIча моттигах — 120 сом аьчан совгIат дала лаьрхIад, — 15 сом.

Лерттiа вIашIехьдаьхьад оаха болх бечар бытовой гIулаьхьан а. ПIайхеа сийрден я наха болх бу мастерской. ДухьагIйоьла кхъьхьегама процессаш механизированни я. СалоГ.ача юкъъ болхлоьта лаьрхIа тайп-тайпара ловзаш, керда журналаш газетташ а доаьш цIе уголок я.

Сийденнаа ремонтни балхаш уьх деношка. Масала, дийнахьара норматш тIехьхоачаш а еш оаьарс кхъьхьег тохарашца коммунистаца Мальков Иаана, Касумов Вахас, слесарша Бабич Ивана, Вербицкий Сергея, электрика Янсен Емельяна, моториста Будянский Николая. Иштта айдеанача хьинарца болх бу кхиттар а.

«Молнешца», кхъьхьегама листокашца, хIаьта иштта бетта цIьа арадувлача «Механизатор» яхача пенгазета тIа дувII ремонтнийй толамаш, хьалхашка латтта деккхаш, цар балха опыт.

Коллективо деша дош да хьаьхулча шера 23 февраль тIаккхочаш ерриг юртбоаьхачи техникен тIехьаьоча инвентари балха кийча хилийта. Из оаха толамс ахочачи а дергда.

В. ГРИЦАЕНКО,
Грозненски района «Пригородный» совхоза мастерске заведующи.

ПЛАНАЛ СОВГIА ВОРХI ТРАКТОР

ТIадоаГIаче шера хургдольча бIаьстан балхаш кийчо яра юртбоаьхача техника тоаеш ба «Пригородный» совхоза ремонтнийнаш. Наурски района механизаторий болам хьаьа е лаьца, планал совгIа 3 йолаш, таханарча денга 19 трактор кийчон мугIаре дIаоттаьий оаха. Соахка ух хана хиннарсл 5 трактор дукхагIа и уж.

Вайна ма-харра, йистедоаьлаш лаьт иттлагIча пятилетка хьалхарIа шу. Дьаьхх тольам ца хеташ, ер бутт чакхдалелхьа кхы а 4 трактор тоае лерхI ремонтнийй коллективо. ЛерхIар чакхдаьнкха ерриг торонашца я боахаме. Цкьаьдале, эшарIйола запасной оатхалаш хьалхье а Iалашъьлий, шоллагIа-дале, IIеанга бан коллективе йоькха опыт йола говзанчаш, кхоалагIа-дале, социалистически яхьаьх, моральни материальни стимулех бизза пайда эц. План тIехьхоачашъьрах ерригача мастерске коллектива 300 сом аьчан совгIат дала оттадаьд. ХIаьта механизаторашца юкъе хьалхара моттиг йьккхачча кара кара тела цIе вьмпели 30 сом аьчан совгIати, дурда, шоллагIча моттигах — 25 сом, кхоалагIаьх — 15 сом.

Дьаьха къаьхьегама толамаш дог гIоздоаьхаш да. Цьхьабакъда, пятилетка йоьалеча денз хьабечача наьхьа хьаьжаьчуьнца ца нийсденна кхоачамбоацараш а. Дуьхьал цхьа буровой хьалъеча доагIачул дукхагIа дIадахийтар 130 эзар сом. Буровойш хьалъеш йоькхча ха йоагIачул дукхагIа хулаш а моттигаш нийсьеннай. Организацийнни дешай дакъье нийсдуьн хиннча простоинш кIезнийьняе а, хулаш йола аьарещ дIайоаьхаш дуьхьа балха ха зехьа йоаьлй, ерригача балха хиннаш аьарещ дIаоаьхаш йоаьлр 10.3 процент я. Из гIулакх тIоагIа IатIкъаш да къаьхьегама овсарле лакхъара.

Буруьдеттарий кIезнга торонаш ца технико - экономически хьокхамаш тоадара, мехдаьта сваьнкашца сихагIен дикагIен хьалъьара. Керттерча торонех цаI я керда техниккен дикагIйола технологини буруь тохача юкъъ кхъьнлар, пайда хьа а ца боалаш зехьа йоьеш йола ха тIехьаьнгIа, лаьрхIа хьалхатача буриГдай опыт хьа нийца шерра социалистически яхь йоаькхаьр. Цу гIулакхашца торо хулийтарьъя дерригача техника-экономически хьокхамаш тоаде, буровой вышкаш хьалъеча дIайохийта ха дикка лоацъе.

Доккхийн бехитонхамеи декхараш хьалхашка латт иттлагIча пятилетка Грозненски УБР буруьдеттарашта. Мехдаьта алсам а доахаш йоькха запас IалашъьеI есаш да ухь. Тха лаьттан чечаш текхраш дог тийша ба КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенеш ца а йоьхаш, хьалхашка латта деккхаш толамца кхоачашн тIехьхоачи дергхиларах,

Д. ГАБАЕВ,
Грозненски буруь тохара балхий управлене воккхагIвола инженер.

ИТТАЗЛАГIА ХЕРЖАЧА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА КЪАМIЙ СОВЕТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР-гара ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЬЯРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Картоев Iусмана Iийса — Малгобенски района Малгобенски буруь тохара балхий управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Кривцов Николай Алексеевич — Сунженски района ЦIена Эсхара цIерагIча колхоза колхозхошкара.

Луньков Вячеслав Васильевич — эскара, авиацена, флота гIоьма йолча гIий л о I а м е р ча общества (ДОСААФ) Нохч-ГIалгIай областной организацеран.

Любова Александра Семеновна — Шелковский района Ленина цIерагIча колхоза колхозхошкара.

Мальсагова Сулейма Мадина — Назрановски районе Назрановски гранитаьнкн фабрика болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара.

Накаева Хазман Абдулкадырова — Урус-Мартановски района «Горец» яхача совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Шовхалова Тамара Якубовна — Гудермесски района «Дружба» яхача колхоза колхозхошкара.

Эльмурзаев Гарсолт Хасанович — Каттарской Горродской коммунистически организацеран.

Беляев Олег Семенович — паччахьалкхен учрежденей профсоюзни совхоза Нохч-ГIалгIай областной организацеран.

Горина Мария Васильевна — Наурски района Ленина цIерагIча колхоза колхозхошкара.

Гулаева Тамара Сайдаевна — Грозненски района «Пригородный» совхоза болхлошкара, юрта боахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1978 шу. 22 декабрь.

БУРУВ СИХХА КIОАРГЛУ

Ленина орден лелаеча «Грознефть» производственни объединене буруь тохара балхий управленеш юкъе яьржача социалистически яхь хьалхалаттачарх. Цар а Грозненски буруь тохара балхий управлене УБР коллектив. Укх шера кхоалагIча квартале социалистически яхьс дьаьча кхъьхегама толамий итогаш йича, цунна елар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома нагара кара тела ЦIе байранх. ХIанз вай республикерча вокхо. моттиг буруь тохий я из коллективе. Чоалаьнеча геолого-технически хьалашка тохаш да буруь. ДукхагIйола скважинаш 5500 — 6000 — 7500 метр буруь техе боахаш я.

Грозненски буруь тохара балхий управлене эттара кIоаргагIа буруь тохаш 7501 метр боаькхаш йола скважина я «Буруьнаг-I» яхар. IIоаргеи техIйоаргеи скважинаш йоахача дукха аьчаьа дIаухийт, балха за йолю буруь техачул тIехьаГIа хьаьхулаш дар фуд а халелха. Цудухьа буруь тохаш йоькха ха кIезнийьра, технико-экономически хьокхамаш тоадара кхьаьста чIоагIа йоаххо ю укх тIехьхьарча шерашка.

Пятилетка кхоалагIа шу Грозненски УБР буруьдеттарашта кхьаьста чIоагIа лоархIам болаш да. Нохч - ГIалгIайчен хIама хьанхолла нашо дегIаькхулдара йилман конференце рекомендаьдарде а лувцаш мехдаьта лахара перспективаш тахнара дукха бехкаш даьд. Уж балхаш деш да Эльдаровски яхача моттиг аитсна тIоаьнашта кIалхарча мелашка, Правобережне тIечча мелашка мехдаьта доаллий хьожаш. Цул совгIа кIалхарчен юрский тIоанашка газ йоаллий хьожаш а дукха балхаш деш да.

Уж шера хьалхарча цхьаьтта бетта 20500 метр буруь тоха деаш яр. коллективе. Транспорт кхоачамболаш на хиларах, керттера баашн скважинашта сов гаьна хиларах из декхар халагIчарех цаI дар. Цул совгIа буруь тохача а чIоагIа чоалхане геолого-технически хьалашкашца ца нийсдиьлаш. ХIаьта а аьлтан четаш техкараш сийленца лоархIабгу хьалхашка латтача декхарех. Цар цхьаьтта бетта техад 22684 метр буруь.

Кхъьхегам кхетамца вIашIехьбанкхарах, дерда технически дикагIйолй технологии производствана юкъеьхкхуьлараш, социалистически яхьа керда формаш юкъйоькхлаьрах, буруьдеттарий дикагIйолча опытах бизза пайда йийдарх буруь тохара балхий управлене коллективо пятилетка хьалхарча кхаьшера план 5 октябре кхоачашйр. Укх шера IIахкетийта тоаьлийта кIезнга дац, из хьахиннад Тийрка аьрда оагIоргьарча моттигера мехдаьта лахарах. Из мехдаьта гучудаьккхар я хаддаьнза социалистически яхьс хьалха латташ йола буровой начальник, коммунист Тараканов Петр Григорьевич керте латта буруьдеттарий коллектив. Правобережне эттара хьалха мехдаьта хьаьдиллар а из я. Паччахьалкхен планн тIаийца социалистически деккхаран тIехьхоачашъьд ерригача инженерно - технически кхоачашъьлий. Цар буруь тохара сухха лаьхьярах, химически реагенташ, электроэнерги кхоярах, буруь деттача остех, балха хьаьх бизза пайда йийдарх укх шера цхьаьтта бетта паччахьалкхена цхьа миллион совгIа сома пайда баьлб. Рентабельноста боарама задани 141 процент кхоачашъьлий.

Даьха къаьхьегама толамаш дог гIоздоаьхаш да. Цьхьабакъда, пятилетка йоьалеча денз хьабечача наьхьа хьаьжаьчуьнца ца нийсденна кхоачамбоацараш а. Дуьхьал цхьа буровой хьалъеча доагIачул дукхагIа дIадахийтар 130 эзар сом. Буровойш хьалъеш йоькхча ха йоагIачул дукхагIа хулаш а моттигаш нийсьеннай. Организацийнни дешай дакъье нийсдуьн хиннча простоинш кIезнийьняе а, хулаш йола аьарещ дIайоаьхаш дуьхьа балха ха зехьа йоаьлй, ерригача балха хиннаш аьарещ дIаоаьхаш йоаьлр 10.3 процент я. Из гIулакх тIоагIа IатIкъаш да къаьхьегама овсарле лакхъара.

Буруьдеттарий кIезнга торонаш ца технико - экономически хьокхамаш тоадара, мехдаьта сваьнкашца сихагIен дикагIен хьалъьара. Керттера торонех цаI я керда техниккен дикагIйола технологини буруь тохача юкъеьхкхуьлар, пайда хьа а ца боалаш зехьа йоьеш йола ха тIехьаьнгIа, лаьрхIа хьалхатача буриГдай опыт хьа нийца шерра социалистически яхь йоькхаьр. Цу гIулакхашца торо хулийтарьъя дерригача техника-экономически хьокхамаш тоаде, буровой вышкаш хьалъеча дIайохийта ха дикка лоацъе.

Доккхийн бехитонхамеи декхараш хьалхашка латт иттлагIча пятилетка Грозненски УБР буруьдеттарашта. Мехдаьта алсам а доахаш йоькха запас IалашъьеI есаш да ухь. Тха лаьттан чечаш текхраш дог тийша ба КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенеш ца а йоьхаш, хьалхашка латта деккхаш толамца кхоачашн тIехьхоачи дергхиларах,

Д. ГАБАЕВ,
Грозненски буруь тохара балхий управлене воккхагIвола инженер.

XVI НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБЛАСТНОЙ ПАРТКОНФЕРЕНЦЕ ДЕЛЕГАТИЙ ТЕРКАМГА

Конференци болх бен хургьа городе Грозне кердача республикански театре.

Конференци дIайоалу 27 декабре Iуйрийна 9 сахьат дьаьча.

Делегаташ дIаязбергба 26 декабре Iуйрийна 9 сахьат дьаьча дена сайрийна 19 сахьат даллаца КПСС обкомен конференци хьаеллача дийнахьа Iуйрийна 7 сахьат дьаьча денз 8 сахьатн 45 минутн яллаца республикански театрен.

РЕСПУБЛИКА КОММУНИСТИЙ ХЬАЛХЛЕНЦА

КарагIдаьннараш

КПСС XXV съезден цул тIехьагIа хиннача парте ЦК Пленумнийн историчеснийн решенеш кхочушдеш а еш иттлагIча пятилетка хьалхарчу кхаьн шера Нохч-ГIалгIайн АССР кхаьхьегамхоша республика экономиченийн социальнийн дегIайоалаьнера хуьрда толамаш дьаьлад.

Дукхагlа Брахец промышленни продукци, продукцин дукхагlа йоле ходаьнийн маьхьала хьара пятилетка кхаьн шера план хаьал хьалха кхочушийнийн, лакхьенна кхаьхьегама оьсарне, цунна бозаьнна валоан продукци йоаькхилгга КПСС XXV съезда решенеех лаьхьга хиннача боаранга кхаьчад, дикка тоаеннад капитальн гIишлоош хьелыьра гIалгIаьн, лаьхбеннаб кхаьхьегамхой вахара материальнийн культурина боаранг.

Дiадаьлча кхаьн шера республика экономиченийн социальнийн дегIайоалаьнера дьаьхьа хиннача хуьдмеч дуьц республика статистиченийн управлене даннеше.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Иттлагlа пятилетка кхаьн шера республика промышленни производства боарам 1975 шера хинначчуца нийсбича, хьалхлагlа дьаьча лаьрхlамашца хьезьокхачох, 5,6 процент лакхлургба.

Цу кхаьн шера промышленни производства боарам лакхбеннаб заводашка: «Промавтоматика» НПО опытни заводе — 60,6 процент, Гl. Ахрнева цIерагlча «Электроинструмент» заводе — 44,8 процент, «Пищемаш» заводе — 29,3 процент, «Красный молот» заводе — 19,6 процент, «Электроприбор» заводе — 16,9 процент.

Пятилетка кхаьн шера заданеш хьоалчаьлгIа Iалашдаьд междаьттан газ яккхара, электроэнергIа хьара, междаьлта хоьхьанца чакхдеккара, тIехенаьла дувзаду пазата барзаьнаьц, кога гIирс, кхаьнан промышленноста дукхка продукци арахецара. Изделей керда тайпан арахецилгга карадерзадьд.

Арахецa йоланий 56 тайпа керда машинаш, аппараташ, приборашш, 100 сонтIа тайпаран материалаш, изделеаш, продукташ. Цу хьоьга дикка дукха мероприятеш кхочушийнийн арахецан йолча продукце дикал лакхьара дьаьхьа. Хиэзн республике арахеца 100 сонтIа цIи йола изделеш паччахьалкхен дикала Знам йолаш ергIоел, из хуьл гергIачча кийчча изделеш 25 процент совгIа.

1978 шера дикка дукхагIа арахец цхьаьлагIча категорегIа йола продукци, кIезнгIаьнийл шоллагIча категорегIа арахецар.

Дукхагlа теркам тIабохийташ лелаьдаьд обществени производства эффективность лакхъьгга белгалдаьш йола интенсивни фактораш балха юкъйоьлавелера, кхаьхьгама оьсарне лакхъьгга, материалаш кIезнгIагIа дIеуэйтIагIа, машинехь оборудованехь кхы а бизнесе пайда эцийгIа.

Пехьхьарча кхаьн шера республике кхаььегама оьсарне 1975 шера хинначчуца нийсийча 5 процент гергга лакхъьенна. Цу юкъа кхаьхьегама оьсарне эгIара дукхагIа лакхъьенна Гl. Ахрнева цIерагIча «Электроинструмент», «Электроприбор», «Красный молот», «Пищемаш» заводашка, «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни «Чечингушводстрой» гIишлоп управлене Аргунски аьшкабетонни заводашка, швейни производственни объединенене, кхы дукхахьа предприятешка.

Массе оагIорахьара кхаьхьегамхой творчески хьинар, новаторстве, изобретателийн рационализаторийн болам дегIайоалаьберо торо хилийтай кердаьгIа йола техникен технологин хьаьв, цунца цхьаьна производства эффективность лакхъе а.

Республике хIанз 12 эзар совгIа изобретателн рационализаторн ва, хIаьта во уьш шера еннай 18 миллион сома экономиченийн эффект йола 13 эзар совгIа предложени. Ергнга а лаьрхIача иттлагIча пятилетка кхаьн шера балха юкъйоалаььча изобретаьнийн рационализаторийн предложенийн экономиченийн эффект 48,5 миллион сома боарам болеш я.

Ленинан цIерагIча Грозненски механиздаьтта чакхдоахача заводера 20 делегат хуьргга КПСС Нохч-ГIалгIайн обкома кхоанна хуьргIойтIай обкома кхоанна хуьргIойтIаьн. Уьш сурта тIа шоана гу царех цхьабаргIа. Аьрдехьара аьтIехьа: А. Н. Бабаев — участка начальник, К. А. Михин — парткома секретарь, Л. Л. Алхадов — № 1 йолча цехь начальник, А. И. Мулин — завода директор.

И. ПЛИВЕА сурт.

ПАРТОРГАНИЗАЦЕ ХЬАЛХЛЕНЦА

МагIалбикерча предприятешта юкъе эгIара йоккхагIчарех я Воннесенскера газ чакхйоьхьа завод. Цунга кхоач районе арахецачу ергIачча промышленни продуцнех ах. Дукхагlча даьхьа цун баллах тайша да города хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдеш.

Из ламкара бекхтонхьан кхета а беш, парторганизаце хьалхленца хьинаре кхаьхьгаш хиннаб уьш шера газ чакхйоьхьарш. Цунах доккха берзат а дьаьнад. Хаьлаьхьалца, цхьоалагIча октябре, кхоачашъьлй завода коллективо иттлагIча пятилетка хьалхарча кхаь шера продукци арахецара а из маьхьалгIаккхара а планаш. ЦхьоалагIча декабрга кхоачашдьаьд уьш шерара болхх декхараш а. Планад совгIа Даьхенна 46830 тонн газах даьккха бензин деннад, 54,9 миллион кубически метр цIенъьв газ еннай, тоаьдад кхыдола технико - экономически хьокхамаш.

Цхьаьдаьн юкъьхьанцарча партийн организаце кертгIа теркаме хиннад производства эффективность лакхьара, газ чакхйоьхьарийн болх тоабара дешаш. Кастканста коммунистийн собранешка, партийнера заседанешка дийнад уж, балха хьокхамаш тоадара наььгIаш белгал а доахаш.

Болх тоабара белгалдаьхьа организационно - технически гIулакхаш хьоьчаьнера цахаддаш тIехьажмаш доаттабаьб. Юхьхьанцарча партийн организаце вахара закон а хиннаьдаьттад тIанийца соцамаш кхоачашдарах аргIаьнарча партийн собране коммунисташа хоам белга. Цу тайнара партийн организаце болх вIаштIехьбаьккхаьрто ешнай гIиз чакхйоьхьарашта цхьадола лоархIамех баьхьа хьокхамаш тоадеш.

Масала, иттлагIча пятилетка хьалхарча шера газах кхаьч углеводородаш кхаьхьоастаьра боарам 30 процент мара бицан заводе. Из боарам лаьнкбера чакхдаха деза гIулакхаш белгал а доахаш, уьш тIехьарга шин пера партийн собранешка а партбюро заседанешка а Хлаьнз 55 процентIга дIанхоачабаьб заводе мехждаьлта газах кхаьчча углеводородаш хьаьхьоастаьра боарам. Хlаьта из боарам лаьхгаIа мел хилда дукхагIа хуьл газах доаккха бензин, Иштта тоадаьд заводе мехждаьттах йIга компенната хьаьхьоастаьра гIулакх а.

Из бахьан долаш завода коллективна вIаштIехьдьаьнад уьш шера ше эрахецача ергIачча продукцена — цIенъьва газа, газах даьккха бензина, мехждаьттанна паччахьалкхен аттестаци елга чакхдаккха.

Иштта лохбаьб заводе мехждаьлта довра боарам, хIаьта аммиакх, кхыча реагентех пайда эцара боарам белгала лаьхбаьб. Производства эффективности балха дикал лаьхьгIара тешаш деш да уж хьокхамаш а.

Дика вIаштIехьлъьккхаьн Воннесенскера газ чакхйоахача заводе «Цхьаьккха тIехьавусаш ца хилийтара» тIехьара социалистичеснийн яхьь а. Таxан завода ергIачча цехашца, участкаша, бригадаша, сменаша хIара бетта толамца кхоачашдеш шоаьпта хьалхлаьнна латта балха декхарашца. Социалистически яхьь хьалха латт цхьоалагIча комбинированни установка (начальник Б. М. Варвинков), компрессорни станце (начальник А. М. Богданов), товарнобийдала участка (начальник В. И. Чирков) коллективашца.

Уьх деношка чакхъьаннай заводе КПСС ЦК ноябрьскийн Пленума балха итогаштен газ чакхйоахарийн кердача шерарча декхараштен хетаь партийни собрани. Цца а керттера терво тIайоьхийташ дийнад коммунистана производства эффективность лакхъьра, газ чакхйоахарийн берриг болх дIахо тоабара дешаш.

Шеко яц Воннесенскера газ чакхйоахача завода коллективо партийни организаце хьалхленца кхы а дIнагIа. Цунах ешнаьна ергIачча пятилетка дIьлагIа иттлагIча ешнаьна ергIачча пятилетка дIьлагIа йола белгалдоаккхаргIнарах.

А. БАСИЕВ.

Областной партконференце делегатех йола дувцараш

ДЕРРИГА — УНАХЦIЕНО ЛОРАЯРА

Лаьхьча дегIара лор палата чу ялча, кIаьнна юхе ягIа нана хьалгIеттар.

— Залихан, — аьлар цо лорага, — кIаьнк IаьнигIача баьхьхьа хет сона, цIагIа дикагIа я уьхаьна, ер тешаме ваш: хьалхарчул а халагIа льинхой бийса. — Из дувзаш бIаррех тIаьдаьзаш гергIа наьна, кIаьнн верзаргIнарах дог дилладар до. Наб ца еш бийсаш яьхача цун юхь тIаьра гора чIоаттIа кIаьдьалар.

— Малика, — йист хIаьр лор, — сих ма-ле, яха еэс цIа а йохийтагIа, иштта дегдилла мегаргдаш, кIаьнк верзаргна.

Залихана аьнна уж дешаш ший сатеде аьчча санна хетар Малика, из тешедар цо яхачох.

Берага а хьежа, ер шинхо ди хьалца хинначчу дикагIа ва, аьлар лор.

— Ай, верригга а IажагIа ма-ший из. Мичав из дикагIа? — йоахар Маликас. КIаьнка IажагIа лазар хиннадар. Из лазар дола нах кIезнга БIаргабайнабсцар Грозненски бархIIаргIа больница из лазар долча наха дарба деча отделеташ заведующи йолча Аушева Залихана. КIезнга берзабаьбацар цо а цунцарча лоруша а из лазар дола нах. Хlаьта а боьшоца бIубенна ядар Залихан ялх бутт мара баланза вола кIаьнк верзаьлургба аьнна. IажагIа лазар чIоагIа кийттадар цох. Отделене вацар цул халагIа уьахо. ДнIех вIалла болх ца беш сецача саннна дар кIаьнна: хIама да тигацар, кизагIа дIаьхьеккар хьаьгIеттадора. КIаьнн валара кIалхарванкка везаш варI Дуьхьал ду уйланна тIабахабар Залихана терхам цу деношца. Кхаьстта хьожар из цунга.

IIаьхьача хана дарба деш кIаьнк вийрзар. Цун чана миссел хIаьна яхаьнар аьнна, гIадьхкар Залихан.

— Унахо вийрза аравоаьлан, цунна се тIехьаьхьакар мел сай дог IоздоаькхIаш дар дIаоалаьлаш сога. — аьлар Залихана.

Хало тIаьнхьачча, хатар хиннача сагах дог лазара уйлано ялор дIогIьлъьгIаш даг иштта ше йийхача яха. Цул совгIа, цунна дика хетар иштта шийта кхаййача, доккхал дора ше наха эшаш хиларх.

МагIалбикера Назране нийслу Аушева лорал де. Цца ше дуьхьа ешйолийташ наха гIулакх деш чакхйоал из.

Юхьера а, хIанз ше йолча бархIIаргIа больница балха йоагIа Залихан. Уьхазарга коллективо цIен деазлхо санна тIаоп из. Кхонача йоIа новкъостал ду дуьккхача шерашка болх беш хьабоаГIачарга. Кхаьста цунна дика накъийола больница кертера лор Тангиева Таира. Ший йоIага санна цунга хьожаш хул из. хьекар ду цунна. Хlама довзарг, ший декхар дизза а ханнахьа а. кхоачашдара тIера йола, йоцика дисциплина йола, ше эшача массаца а. Аьлар ду ше кийча йола нана лор белгалйоал коллективе. Цунсий ду шийца балха болчаноха а ушахьо а.

Коллективо ший профсоюзни собране Аушева хорк местноча председателла. Из общественни болх а ма-боагIарга ду цо. Боккха тешам бол лорий Залихана. Хlанз дIадахаьча хоржамашца Заводской рейсовни хьалхьа депутаталла хержай из.

Шийх бенна тешам боабаьбац Аушеца. Цо ма-хулла кхоачашду харжарIой наьхьашца депутата декхарашца. Шоай вахарг кийслуча цхьаьдола хIамай хьаьхьеъа цунца дагабуьз харжархой.

Цкьа из йолча дарба дайта вена саг, Залихан дукха дагайоаГIаш хул. Цхьан дийнахьа из йолча ера Малика ший кIаьнк ШаПрудин нанен йоалаеш. Нана йоалаьлър цо дарба дайте, хIаьта кIаьнк — БIаргавайга.

— Дагадоаг1ий хьона, — аьлар цо Залихана, — Iайха ер кIаьнк иштта ворзаьр? Хlанз ер воккха хиннав. Аз ях уьхаьна хьо йиц ма-ялийтаьлъ, хьо лсчара вахьккар я из.

Иштта из йолча вена хиларца больнице шин бетта дарба дайташ ийла воккха саг Бена а. Цу тайнара кхы а уж Залихан йолча нах.

Ер цу кхаьстта деза дерра Залихана: больница коммунисташа шоай мугIарарна кхаьна дIаййар из. Ленински парте члена сий дола цIи лаьхха доатташ цо. Коммунистий боккха тешам бенна цох. Цар шоай собране из хержкар Грозненски городскойн Нохч - ГIалгIай областнойн партийн конференцешка хьийта делегаталла. Уж теш шийх бенна тешам цо бакъберзгIилараьх, шийна тIаьдилла гIулакх цо дизза кхоачашдергIилараьх.

Ю. ЧАХХИЕВ.

ХЬАЛХА БА коммунисташ

Карабулакерча химически реагентий завода технологически цеха партийн организаци завода кхыча цехий партийни организацешца юкъе эгIара болхгIа я, иштта доккха да цо кхоачашду дехарашца. 18 коммунист ва цехе, хьоьхьанчарча партийни организацерча коммунисташ кхоалгIа даьхьа доаг цар. Практически ергIачча производственни участташца ба болх бен коммунисташ.

Хlанз партийни организацена кертера латт коммунист Петр Александрович Тонкогубов, ферроХромлитноСульфонгIа кийтьеча участка начальник. Дукха ха яц из цеха партийни организаце сенергаьр йола — уьх шера хержа из. Амма ше пехе болх беш бола коммунист хиларах тарра, цунна дика йоаз цеха коммунисташа хьалхлаьнна лаьтта проблемаш, гIеттара дика боаз коммунисташ, дар гIулаьхьан, хьаьга эшнаьча хана царех дувца кийча а ва.

Доккха новкъостал ду секретара мугIарерча коммунисташа — ФХЛС производственни участка аппаратчика Любимцева Вера Георгиевна, грузчикийн «В» смена бригадира Коринлова Вера Золдовна, слесаря Владимир Денисова, дукхха кхычар, Шоай хьоьхамца болхлой дегаш ураувтаду коммунисташа, цудухьа болхлоаш уж лаРхIа а лоархI, цар сий а ду. Коммуниста Любимцевас, масала, ший керттера, ала дезаш да иття йоалаьча, воачча фероХромлитносульфанта производства аппаратчика ергIе Iомалий цуг эгIара йоаца мостовой гренферпри крана машинеста специальность. Дукххаза новкъостал дадъ до ший участка коллективнана, машинист цамогIий хилча цун метта крана тIа болх а беш. Хlаьта ду балх шийна материалийн гIойре хиларга догдоахаш а дац цо из гIулаьх, хIама аьлча хьоа а дац цо, ду балхах сов мах тела беа шийна аьле. Цунах сагго мелла дина болх барах хьалъаргIа ала йиш яц коллектив, амма Хlара коммунисто 5 — 10 сага хьоьхкам а бенна ше санна болх бе боаха цунах гIулаьх хургда. Дуьхьал участка коммунисташа иштта хьоьхкаме кхьаьгIарах торо хиннай цун коллективна иттлагIча пятилетка кхаь шера йола ФХЛС производства план цIоьлагIа ноябрь тIанхоачаш кхоачашъе.

Коммуниста Денисова аварийни ситуаци дIайоаккхача, ший иза ца кхобеш къа а хьеташ, хьокхам тийлар берригача болхлоца. Цу коллективо кхетам бенна ва шийца болх беча новкъостаца. Оттаварах СССР Лаьхкхьарча Совета депутаталла хержа коммунист Петр Храмов. Из ва Ленински комсомола производственни даьхьерча преме лауреат, ВЛКСМ XVII съезда делегат, даьхьа лаьцад советски кагирхой инкал волаш Гаваре хиннача XI-на Дерригдуьнен кагирхойн студентийн фестивале. Цу тайнара масаллаьн ха а доаладе йиш я.

А. СИНЧИНОВ.

МЕХЖДАЬТТАХОЙ ТЕШАМ БЕННАР

Шийла латт декабра тIехьара денош Старогрозненски бурудеттара балхий уьйташ тIоаьнна ваьнна тоха́раша болх беча Шолжа довжашна. Кхаьстта шийла хул бийсаш, бурудеттарийн баьсаьдаьн. Цунах хьекнах Іан мух. Цхьаьккхьа, цхьан минута хохасацар № 14 йолча «КIалбаседа Минералраза» хьаьгIа ешнаьна болх. Гребнев Александр Сергеевич керте латта бригада хаьал тIеъо ди хьалха буруз тохара шера планн социалистически декхарашца хоачашдаь йьнийл. Хlанз проектни йIоагIарга а кхаьча скважинца ваьнна ваьнна Даьла кийчьеш да бурудеттарашца.

Иштта кхотаенна, чIоагIенна а А. С. Гребнева бригада. Кхаьстта дукха, берригна тIаберзабаь кхаььийгIад цар йIаргчача шера. Шийх тоха́рца болхлю, цунна дулургдар, говзал, оамал дика йовз бригадина. Уж бувщаш цо кхаьстта хоастаьеш бенна-шашкара мехждаьтта хьвоза йоаллургьрь шеаьнна.

Цудухьа, бисар дукха болх беше а, — ваьнна ваьнна белгалхкхаме хет бурудеттарашта тIехьара балхаш — аварийн цхьаьнна дича а хийтийна кийш ва. Цу Гулаьхьа хIарагIара балха говзал, хьинар, денал Дiадех. Уж ГIулаьхкан, ховча бесса, цхьан дийнахьа е бетта хьаьлидц, дукххача шерашка цхьана кхотаеннача, халонашта цхьана духьала иттача кийсаьнна ваьнна ваьнна. Мехца, ший са кходе Iертар, халонаш ца ловш вар уххаза Iедургвац.

Иштта кхотаенна, чIоагIенна я А. С. Гребнева бригада. Кхаьстта дукха, берригна тIаберзабаь кхаььийгIад цар йIаргчача шера. Шийх балхо, цунна дулургдар, говзал, оамал дика йовз бригадина. Уж бувщаш цо кхаьстта хоастаьеш бенна-вир лохача дегIара, хьатара юхь йоца яламта саг Бисултанов Саид. Дуьхьаьна ваьнна шоашта конъера ваьнна хоржаш берригача коммунисташа сий деш цIи яьккхар кхонача коммунисташ. Кхаьстгаме хьалха латта саг массаза а хиннав наха сий деш. Бурудеттарийн коллективе хьалхлийна, цар хьашташ, халонашца дика йовзаш, производствах дог лаьаш саг ца цар шоай ваьнна ваьр.

Бисултанова ше уьх тайнара дувц ший новкъостех:

— Шоай болх дика довзаш, иниццатийна йолаш нах ба та коллективе вIаьнна ГIулакхиттаьрца. Са кхаьстта белгалъе бесам ба барт тайна, цхьаьгIо йола, нагаьхьа сайна эше са ца лоIаш дийнахь а бус а болх бе кийча йола А. Мироненко, П. Кудрявцева сменаш. Иштта молодежIа тIаьдилла гIулаьх чакхдаккха кийча хул бурудеттачуи гIонача В. Соловов. Болх а беш дешаш воллаше а балха массанна а хьокъан тел цо. Мехждаьтта институтнькха воалаш латт из. ДикагIболча мехждаьттахоех ба иштта Б. Савинова, Ю. Иманкулова, А. Иманкулова, А. Мишина, А. Карпенко.

Управлене коллективашта юкъе йьрка хиннача социалистически яхье хьалхлелкхаьн мишта аьттув баьлар шун? — даьха хаттара ваьнна Бисултанова дуьхьа:

— Шеваг, цаI хьоастаьв йиш йоацаш, берригга яьз Iолуш хьаьхьегаш хилар. Болх ца беш кхаьстта доаддаьдар оаха. Сайрийна сменa чакхъьлча сов кIаьдбенна эгIе хулар нах. Цхьаьккхьа ше лоаш йоца хьо хьоьхьаьр цхьанне а. Новкъостал эшаш моттиг эттача, массава кийча хулар оардагIаьла. Бийсанна е дийнахьа, дIогIа доаг, иш бетте, эшаш моттиг нийсьеъ-ча, телефонаш етташ хьаьхьар буровой начальник А. С. Гребнев, инженер С. Докуев. Массанена а дагадаьлдар цаI дар — буровой план хаьал хьалха кхоачашъьр, балха режим лаьгI ца йлийтар. Берригача коллективо дика кхотадора хьалхашка латта деза.

Болх дика лелабар, наха йоалаеш. Нана йоалаьлър цо дарба дайте, хIаьта кIаьнк — БIаргавайга.

— Дагадоаг1ий хьона, — аьлар цо Залихана, — Iайха ер кIаьнк иштта ворзаьр? Хlанз ер воккха хиннав. Аз ях уьхаьна хьо йиц ма-ялийтаьлъ, хьо лсчара вахьккар я из.

Иштта из йолча вена хиларца больнице шин бетта дарба дайташ ийла воккха саг Бена а. Цу тайнара кхы а уж Залихан йолча нах.

Ер цу кхаьстта деза дерра Залихана: больница коммунисташа шоай мугIарарна кхаьна дIаййар из. Ленински парте члена сий дола цIи лаьхха доатташ цо. Коммунистий боккха тешам бенна цох. Цар шоай собране из хержкар Грозненски городскойн Нохч - ГIалгIай областнойн партийн конференцешка хьийта делегаталла. Уж теш шийх бенна тешам цо бакъберзгIилараьх, шийна тIаьдилла гIулаьх цо дизза кхоачашдергIилараьх.

Ю. ЧАХХИЕВ.

КарагIдаьннараш

КАПИТАЛЬНИ ГIИШЛОШЪЯР

Иттлагlа пятилетка кхаь шера дикка толамаш доаьхьи болх баьб Нохч-ГIалгIайчен дукххача гIишлоьн монтажни организацей коллективашца. Цу юкъъ хьал а ях болх бе йолаьйийтай дукхха промышленнийн культурно-бытовойн объекташ: Грозненски кога гIирс бу фабрика, «Дружба» кха картонажни фабрика, цIенош ду йоккхий панелаш хьечча Аргунски заводен аьшкабетонни изделей Грозненски заводен производственни мощносташ, импортни оборудованеца болх беш йола каталитически реформинга комплекс, Грозненски гормолзавод, «Грозненский шурий» совхозе 1200 latta лаьрхIа шурца йоаккха комплекс, Дубе-юртовски художественни керамика фабрика, парафин йоаккха установка, городе Назране районе культура ЦIа, драматически театр, «Юбилейний» кхы шера формат йола кинотеатр, кхы дукхха объекташ.

Пятилетка кхаь шера (1978 шера хьоалчаьлгIийгIар а лаьрхIа) республика хьалха боаламга дIаьхийта капитальни вложенеш цхьа миллиард сомах тIе.

Финансировене ергIачча источниккашца гIолла (индивидуально цIенош хьалдар а цунца лаьрхIача) керда хьалдаьд дерригаш а 853,3 эзар квадратни метр, е керда дика тоаьнна квартирашца. Цу цIеношкен баха зайшаб 16 эзар гергга боллхой, гIулаьхерча кхыта, колхозхой дезалаш.

Цу юкъа чIоагIа теркам тIабохийташ лелаьдаьд просвещене, уьнцийн лорарха, культура объекташ хьалъяра гIулаьхкаш. Хьалъьлй 24690 дешарзочоа моттиг йола 49 школа, 3525 моттиг йола дешь даха ха йоацча берий учреждеш, 595 сага больницаш, дукхха поликлиниеш, 1724 моттиг йола клубаш, культура цIенош.

КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленуме а дукха зе йоацца хиннача СССР Лаьхьвагна Совета сесса а белгалдаьккхад гIишлоп хьалъяра программа дукххача хьокхамашта дикка тIехьносаш хилар.

Хьалха а санна капитальни вложенеш дукххача объекташка кIезнг-кIезнга дIайийкъа лоаттаеш, балха дикал лоха йолаш моттигаш нийслу, объекташ дьа дехаза лучхх хIаьмаш долаш каста-каста дIатеп эксплуатеца.

С. ШАДИЕВ.

ХЬИНАР АЙДЕННА КЪАХЬИЙГА КХО ШУ

ДОШ ЛУ ПАРТКОНФЕРЕНЦЕ ДЕЛЕГАТАШТА

ХІАРА 100 ЖИЙНА ТІЕХЬА 140 ІАЬХАР

Чаккдоаьаш латт иттлагІча пятилетка кхоаьлаГІа шу. КПСС XXV съезда соцламаш вахаре чаккдоахаш, карагІдаьнначун лоарХІам бешн кердача шера бергбочуьнг балха доазонаш белгалдоахаьш ба хІаьнз советски нах. Иттта да социалистически вахара заьвсн.

ХІаьнз республикерча коммунистий областной партийнн конференци аІаШагІихетча хана оахошн лаьрХІа хиннар дийш кхоачашцо аІаШтІехьдаларх чІоагІга деташ ІІоздаьнна дуцца йнш я тха тхоаш. Къаьстра дика хьокхамаш даьхад на леладенна чух шерш. ХІара бІаь жийна тІехьа 140 Іаьхар кхебаьб, Планагіа бІаь Іаьхар кхебе бешн хиннача; хІара устагІаьна тІера ювхьеьр шера даьрХІаьча 7,5 килограмм тха даьвкхад.

Тха балха тІа керттера лоарХІаш дола хьокхамаш да тха даькхаьрен Іоахарйг дарен планаш кхоачашцо. Цу хьокхамех планаш дикка тІехкхоачашъеш йистедаьхад оаха уьх пятилетка хьаькарен лоллаГІен шера. Цо торо еннай жалеладенна даьх шера денхаран ткъа шера кхоачашде. Паччахьалкхеч планагІа ЛаьрХІамех пятилетка дуьх шера хІара бІаь жийна тІехьа 400 Іаьхар кхебе бешн дар тхо. ХІаьта хьалхарча ткъа шера хІара бІаь жийна тІехьа оаха тьалхкебаьб 406 Іаьхар.

де лаьрХІад жа леладеранна. Хьиннар ца ІІоздеш къаьхьегаш да уьх уьх Іан деношка.

Тхо дог тийша да пятилетка дитьлагІа шу а тІеХІдиьнна хьокхамашца оахошн йистедоаьккхаргхиларахн пятилетка декхарашн диъ шера дизза хьоачашдергхиларахн.

М. БАХМАДОВ,
«Малгобекский» совхоза воккхачІдеГІнаш жа Іу, Социалистически Къаьхьегана Турпал.

Карагідьннараш

ЮРТА БОАХАМ

Шерра социалистически яьх а йоаржаьх иттлагІча пятилетка кхаь шера къаьхьаш хиннча республика юрта боахама кхоачашбоахама юртбоахама дуккагІа ваьккей, колхозийн совхозийн экономика дІаХо чІоагІгІийр.

Республике кхоачашъеш а юртбоахама производствана интенсификация ярх, боахамаша юкъярча кооперацен агропромышленнн интеграцин база тІа специализацин концентрацин дІаХо дегІайолаьргА хоадамболлаш йола программа.

ХІара шера колхозашкен совхозашкен чакйоах хеттаьш ъхьаьрчаш тийша хІама доацаш лакха хьукъаьм кхебаГІа Іаьвшдайташ дола хьа лаьтташ дуккагІа хилийтарен царех дикагІа пайда эцарен мерроприятеш.

Юкъьера лаьрХІамех цІьаьн шерш колхозашкен паччахьалкхен боахамашкен ваьккача валовн продукце юкъьера боарам юкъьера лаьрХІача иЗлагІча пятилетка шерашка ваьккачул 18 процент дуккагІа хиннай. Из да республика юрта боахам КПСС XXV съездэ решенеш тІа чІоагІгІийр тамашийна дегІайбоаГІаш хилар.

Иттлагіча пятилетка кхаь шера юкъьера лаьрХІача хІара шера лаьг доаккхаГІа ийслагІча пятилетка шерашка хІара шера юкъьера лаьрХІача дакъьккачунца ийсдича колхозашкен паччахьалкхен боахамашкен 23 процент, баьцдедаьрш — 26 процент, сомаш — 38 процент, дух — 4 процент, шура — 7 процент, фуш — 19 процент, тха — 8 процент.

Республике юрта боахама къаьхьагамхошв сийлениа кхоачашдаьд юртбоахама продукци паччахьалкхенга ваьккарх доккхагІа дола декхарш. Пятилетка хьаь шера паччахьалкхенга ялат доккхарг план кхоачашъеш 109 процент, шекяра секлаш — 105 процент, тхьамма — 119 процент, баьцдедаьрш — 107 процент, тха — 112 процент.

Республика хьашка чакйоахаш а лаьтта леладеранна культура дІаХо лаьхьара, хиш дехкачА лаьттаехн юртбоахама техникаьн пайда эцІига тоадера, хІамаш дІаьовча лаьтташ структура тоаьв эргаьккхьара мероприятеш.

1978 шера республика лаьтта леладеранна хьукъаьлаьн боахамашкен ваьккачул 3 процент дуккагІа хиннай. Из да республика юрта боахам ІІоздаьнна хьукъаьлаьгаш ваьккачул 18 процент дуккагІа хиннай. Из да республика юрта боахам КПСС XXV съездэ решенеш тІа чІоагІгІийр тамашийна дегІайбоаГІаш хилар.

Иттлагіча пятилетка хь

Конференцегара — конференцега

КУЛЬТУРА ДЕГІАЯР

Республике хьалыл культуран искусствин учреждений тоаенна система, лерраГІа чІоагІйо цар материальин база. ХІанз, аІІ библиотека, 42 музыкальнин художественни школа, республиканскин краеведческин музей, изобразительни искусства музей. Культура учреждениГІа кадраш кийтъю республиканскин культурно-просветительнин музыкальнин училищиГІа.

ИтглагІга пятилетка хьалхара цІий шера болх бе йолаелийтай 11 клубнин 28 библиотечнин учреждени, Грозне — республиканскин театр.

Республика Министрий Совета решенеГа хьежжа культура учреждениГ тІуйранин Іанк хьалдуна бе кийча Іий хьажаш гучадаь лер республика дукхагІа йолча районашка хьинарг Іан кийчо еш хилар. ХІанз ужх сахьаг республика 712 культура учреждениГ 546 бокъонца кийча я Іан хьалашка болх бе: культура учреждениГа ремонт ярца пайда ийцаб 430 зазар сомА.

Іан хьалашка болх бара еаш хинна еррига а кийчо яьй Малгобекский Сунженскин районий еррига культура учрежденийна, Шелковской, Наурский, Веденский, Надтеречни, Гудермесскин районий дукхагІа йолча культура учреждениГа.

Культура учрежденеш Іай болх бе кийча Іий хьоаан дикна тоабада болабелар Ножай-Юрта, Шаьла, Грозненскин, Советскин районий культура учрежденийна, Шелковской, Наурский, Веденский, Надтеречни, Гудермесскин районий дукхагІа йолча культура учрежденеша